

Libanese militairen slaan terug bij grensdorp Arsal

Strijd tegen IS

Libanese militairen zijn opgetrokken richting Syrië. In het grensgebied veroverden ze een groot deel van het dorp Arsal, dat vorige maand in handen van islamistische extremisten van IS viel.

Dat hebben het leger en Libanese staatsmedia gezegd. Volgens persbureau NNA veroverden de militairen een grenspost bij Arsal. De gevechten begonnen maandag en inmiddels is 90 procent van het dorp en het omliggende gebied in handen van het leger, aldus een bron bij het leger.

Bij de inname van Arsal door de extremisten kwam een aantal agenten en militairen om het leven. In Libanon neemt de woede over het voortdurend toenemende aantal ontvoeringen van en moorden op militairen en agenten toe. De afgelopen dagen zijn herhaaldelijk beelden opgedoken van IS-strijders die een Libanese militair onthoofden. In totaal houden de extremisten zo'n twintig militairen en agenten gevangen. Ze werden gevangengenomen toen de extremisten Arsal innamen. (AP)

Rebellenleider Gadet dreigde toestellen VN neer te halen

Zuid-Soedan

Even voordat eind augustus een helikopter van de Verenigde Naties uit de lucht werd geschoten in Zuid-Soedan, dreigde rebellenleider Peter Gadet VN-vliegtuigen neer te halen. Dat heeft een eerste onderzoek van de VN uitgewezen.

Gadet beschuldigde de VN-missie in zijn land ruim een week tevoren van het vervoeren van Zuid-Soedanees regeringstroepen en gaf de VN te verstaan niet over zijn grondgebied te vliegen.

De VN noemen het desalniettemin voorbarig om Gadet de crash aan te rekenen. Forensisch onder-

zoekers zullen onomstotelijk vaststellen wie er op de heli heeft geschoten, verwacht de vredesmissie. De onfortuinlijke Mi-18-vrachthelikopter crashte op 26 augustus in de buurt van Bentiu in de roerige deelstaat Unity.

Drie Russische bemanningsleden kwamen om het leven en een ander raakte gewond.

Gadet en zijn troepen zijn trouw aan vicepresident Riek Machar, die eind vorig jaar gebrouilleerd raakte met president Salva Kiir. Sindsdien woedt in Zuid-Soedan een burgeroorlog. (AP)

Een beeld uit de documentaire 'The Lab' van Jotam Feldman.

'Gaza-oorlogen goed voor economie Israël'

Wapenindustrie floreert door predikaat 'getest'

Sander Becker

Oorlog is voor Israël lucratieve handel geworden. De wapenindustrie bloeit als nooit tevoren. Buitenlandse klanten staan in de rij, vooral omdat Israëlische wapens in de praktijk 'getest' zijn: op Palestijnen op de bezette Westelijke Jordaanoever en in de Gazastrook.

Tot die conclusie komt de Israëlische filmmaker Jotam Feldman in zijn documentaire 'The Lab', die vanavond de Nederlandse première beleefte. Hij sprak onder meer met wapenverkopers, die ruiterslijk erkennen dat elke nieuwe Gaza-oorlog hun buitenlandse handel opdrijft.

Internationale klanten komen vooral af op het feit dat de Israëlische wapens hun nut hebben bewezen bij het onderdrukken van Palestijnse opstanden. Zo zijn de Palestijnen volgens Feldman verworden tot proefkonijnen in een militair experiment, waarbij het stempel 'getest' veel geld oplevert.

Dat deze aanpak loont, blijkt uit de cijfers. Sinds het begin van de 21ste eeuw, waarin Israël een flink aantal militaire operaties in Gaza uitvoerde, is de Israëlische wapenhandel ruim verdrievoudigd. Maar liefst 20 procent van alle Israëlische export is nu van militaire aard. De verkoop van militair materieel en kennis aan het buitenland brengt zo'n 5,5 miljard euro per jaar op; 150.000 Israëlische gezinnen zijn er rechtstreeks van afhankelijk.

In geen enkel ander land, zelfs niet in grote wapenproducerende landen als Duitsland en Frankrijk, is de militaire industrie zo bepalend voor de economie. Als deze pijler zou afbrokkelen, bijvoorbeeld doordat Israël minder oorlog gaat voeren en dus minder vaak het stempel 'getest' kan uitdelen, kan het land volgens Feldman in ernstige financiële problemen raken.

De filmmaker vindt het moreel twijfelachtig dat zijn land zo sterk drijft op wapens die in de praktijk zijn getest. Want als de toegevoegde waarde van oorlog zo groot is, hoe zuiver is dan nog het besluit om een oorlog te beginnen? "Ik beweer niet dat Israël uitsluitend vanwege financieel gewin oorlog voert", relativeert

Feldman. "Ideologische motieven spelen een belangrijkere rol. Maar het streven naar winst heeft wel invloed, al was het maar op de lengte van de oorlog of op het type wapens dat wordt gebruikt."

Neem de laatste Gaza-oorlog, waarbij in juli en augustus ruim 2100 Palestijnen en 73 Israëliërs omkwamen. Die oorlog begon 'heel vreemd', zegt Feldman, zonder duidelijke aanleiding. Eerst werden er drie Israëlische tieners ontvoerd op de Westoever. Daarna greep Israël hard in op de Westoever en in de Gazastrook. Toen vervolgens vanuit de Gazastrook raketten op Israël wer-

Rechts: Het Westen blaft wel, maar steunt ons toch

den afgevuurd, begon Israël met de eigenlijke grondinvasie van de Gazastrook.

"Het aanvankelijke doel van de invasie was om de raketaanvallen te beëindigen", zegt Feldman. "Maar dat veranderde al snel. Toen werd het doel ineens om de tunnels tussen de Gazastrook en Israël te vernietigen. Daar word ik wantrouwig van. Ik krijg dan sterk het gevoel dat het Israëlische publiek wordt gemanipuleerd, dat we niet de hele waarheid te horen krijgen. De economische drijfveer voor de oorlog, die er óók geweest moet zijn, wordt verzwegen."

Die drijfveer is des te aannemelijker omdat wapenhandel en politiek

in Israël sterk verweven zijn, zo laat Feldman in zijn documentaire zien. Politici die besluiten om een oorlog te beginnen, hebben vaak nauwe financiële banden met de militaire industrie.

Niet alleen Israël, ook westerse landen krijgen in de film kritiek. Ze zijn hypocriet, zegt de Israëlische oud-generaal Joaf Galant. Hij geldt als het brein achter de Gaza-oorlog van 2008-9, die aan 1400 Palestijnen het leven kostte. Westerse landen veroordeelden Israël destijds vanwege 'de vele burgerslachtoffers'. Maar na afloop van de oorlog stuurden diezelfde landen volgens Galant hun militaire experts om van Israël te leren hoe het 'zo weinig burgerslachtoffers' had kunnen maken. Westerse landen, waaronder Nederland, bleven ook wapens kopen van Israël. Dat vindt Galant huichelachtig.

Feldman is het daarmee eens. "Door in Israël militaire kennis en wapens te blijven kopen, bevorderen westerse landen niet alleen de oorlogsindustrie, ze legitimeren ook de bezetting. Dat is een belangrijke factor in de propaganda van rechts Israël. Daar zeggen ze: het Westen blaft wel, maar steunt ons toch. Vanuit het buitenland is er geen wezenlijke druk om met oorlogvoeren te stoppen. Het wachten is dan ook op de volgende geweldsuitbarsting."

'The Lab' is vanavond om 20 uur te zien in De Balie in Amsterdam, in aanwezigheid van de filmmaker. De avond is georganiseerd door de Universiteit van Amsterdam en Gate48, een platform voor Nederlandse Israëliërs die de bezetting afkeuren.

De 'cornershot', een Israëlisch wapen.

advertentie

ADVERTENTIE

NAZOMERTIJD

www.coda-apeldoorn.nl/sos

Foto: Eike, 2013, Bertil Nilsson, courtesy Galerie Wilms

SOUNDS OF SILENCE - Oorverdovende stilte

Stilte is een schaars goed. Mensen worden dagelijks overladen met prikkels die een dwingend beroep doen op alle zintuigen. De tentoonstelling *Sounds of Silence* in CODA Museum geeft bezoekers de gelegenheid aan het geluid van alledag te ontsnappen en te genieten van de stilte in de hedendaagse beeldende kunst. *Sounds of Silence* zoomt in op de stem van de stilte waarbij ervaringen van gesublimeerde stilte, serene schoonheid en innerlijke rust elkaar afwisselen. *Sounds of Silence* toont het werk van 15 kunstenaars uit binnen- en buitenland. CODA Museum | 14.09.2014 t/m 11.01.2015

NAZOMERSE TIPS

De historische Hanzestad Tiel, centrum van de Betuwe. Evenementen in de stad van Flipje www.uitintiel.nl
12 & 13 september Appelpop aan de Waal www.appelpop.nl
14 september Mode Event www.winkelhartvantiel.nl

Mooi oud Kunstenaars geven hun kijk op de geaccepteerde schoonheid van antiek, de melancholische schoonheid van verval en de bestendige schoonheid van oude liefde en vriendschap. www.museazutphen.nl

Luisterrijk luisterboeken Ideaal voor onderweg, tijdens sporten of in bed. Download 2000+ luisterboeken en hoorcolleges via app of als mp3 en 20% goedkoper dan cd! Geschikt voor mp3-spelers, smartphones, computers en tablets. www.luisterrijk.nl